

Rademaker Advies
073 - 2 00 14 80
info@rademakerwerkt.nl
www.rademakerwerkt.nl

Aan: Stichting Ondernemend Limburg
 [REDACTED] (LLTB)
 Postbus 1057
 6040 KB Roermond

Datum: 20 september 2023

Onderwerp:

Verantwoording en verzoek tot vaststelling van de verstrekte subsidie voor het project “Inzet Kennisambassadeur Internationale Werknemers en deelname congres” door de provincie Limburg op 5 juli 2022, met zaaknummer 2022/3150.

Eindverslag van de Kennisambassadeur met aanbevelingen.

Kennisambassadeur Provincie Limburg [REDACTED]

[REDACTED]@rademakerwerkt.nl tel. 06-[REDACTED]

Periode 10 juni 2022 t/m 10 september 2023

Formele begindatum activiteiten 10 juni 2022, al eerder gestart op 22 april 2022.

Opdracht

De resultaatverplichtingen die de provincie verwacht naar aanleiding van de verstrekte subsidie zijn: inzet van de kennisambassadeur ten behoeve van kennisdeling, in het bijzonder huisvesting en deelname aan het congres Limburg Leads op 19 of 20 oktober 2022, waarbij een inhoudelijke kennissessie en een netwerkevenement onderdeel zijn van het congres.

Bij de aanvraag van de subsidie is een projectplan aangereikt.

Activiteit Limburg Leads

Nadat de organisatie van het congres had besloten het congres Limburg Leads op 19 of 20 oktober 2022 niet te laten doorgaan in verband met weinig interesse vanuit zakelijke deelnemers, is in overleg met de provincie deelgenomen aan het congres Kraptekansen te Venlo op 28 november 2022. Er is deelgenomen aan de algemene presentaties en discussies en specifiek voor Internationale Werknemers is een deelsessie belegd. Daar hebben vier ondernemers en een wethouder, welke te maken hebben of verantwoordelijk zijn voor huisvesting van Internationale Werknemers, deelgenomen aan een paneldiscussie, waarbij zij vanuit hun eigen waarneming verteld hebben wat hun ervaringen zijn. Gekozen is om dat te doen vanuit een positieve insteek en successen te delen. De voorbereiding en verdere organisatie is goed verlopen en van de deelsessie is een film gemaakt, welke gebruikt is en kan worden bij activiteiten waar het gaat over Internationale Werknemers door overheden en

bedrijfsleven. De voorzitter van de Stuurgroep Internationale Werknemers, de heer Roger Holtus, heeft aan het einde van de dag deelgenomen aan de plenaire einddiscussie van het congres.

Activiteiten kennisambassadeur

Van zijn activiteiten heeft de kennisambassadeur vier verslagen gemaakt, telkens over een periode van drie maanden.

In de verslagen is melding gemaakt van een negentigtal gevoerde gesprekken en werkzaamheden die daaruit voortvloeiden. De nadruk heeft gelegen op gesprekken met gemeenten, maar tevens zijn er met uitzendorganisaties, bouwondernemingen en huisvesters gesprekken gevoerd.

Ook zijn er deelnames geweest aan congressen, zijn er bijeenkomsten van de Nederlandse Vereniging van Gemeenten bezocht en zijn er bedrijfsbezoeken afgelegd. De periodieke vergaderingen van de provinciale Taskforce (ambtelijk) en Stuurgroep (bestuurlijk) zijn bijgewoond. Verder zijn er enkele gesprekken gevoerd met woningbouwcorporaties.

Voor wat betreft de gemeenten is het voor de verantwoording aan de provincie Limburg relevant aan te geven welke gemeenten bezocht zijn in de periode juni 2022 tot en met september 2023:

Sittard-Geleen, Venlo, Peel en Maas, Nederweert, Heerlen, Weert, Brunssum, Maastricht, Leudal, Maasgouw, Venray, Beek, Bergen, Kerkrade, Roermond, Gulpen-Wittem, Stein, Horst aan de Maas, Echt-Susteren, Valkenburg en Gennep. Ook met de directeur van Parkstad is een gesprek gevoerd.

Ervaringen kennisambassadeur

In algemene zin is aan te geven, dat er in de provincie Limburg veel betrokkenheid is bij en voor het thema Internationale Werknemers. De bereidheid om over het thema te spreken is groot en er is geen enkele uitnodiging tot gesprek aan de kennisambassadeur geweigerd. Met name vanuit de overheid is er een beeld te schetsen, dat men enerzijds gericht aan de slag wil met huisvestingsvragen voor Internationale Werknemers, maar dat het anderzijds een thema is, dat sterk afhankelijk is van de persoonlijke drive en daadkracht van een wethouder. Het draagvlak om snel en adequaat huisvesting te regelen is daarbij een complexe materie. Door regelgeving vanuit ruimtelijke ordening, door dichtgetimmerde gemeentelijke beleidsbesluiten, door het bedrijfsleven, dat vaak wel de vraag heeft maar niet het aanbod doet om (financieel) te ondersteunen, door sommige uitzendbureaus die niet alle transparantie hebben waar het gaat om belangen en kwaliteit van huisvesting en niet in de laatste plaats door het algemene Nederlandse gevoel over Internationale

Werknemers. Dat gevoel, waarbij enerzijds hard aangetoond wordt, dat Nederland niet zonder Internationale Werknemers kan in allerlei sectoren, maar anderzijds de lasten daarvan nog steeds de nadruk hebben, is lastig te veranderen. Het is een opgave die breder gaat dan de provincie Limburg, waarbij buiten kijf staat dat het ieders verantwoordelijkheid is hieraan te blijven werken.

Voor wat betreft de organisatie van de Limburgse aanpak is het positief, dat er een Stuurgroep is, die ondersteund wordt door een Taskforce.

Dat de Stuurgroep wordt voorgezeten door een directeur uit het bedrijfsleven in aanwezigheid van een gedeputeerde is te prijzen. Het geeft aan, dat er vanuit hen waarde gehecht wordt aan goed overleg tussen bedrijfsleven en overheid. De samenstelling van de Stuurgroep is goed, waarbij aangetekend dient te worden, dat de Stuurgroep niet echt bekend is bij de gesprekken die de kennisambassadeur gevoerd heeft. Verder is de Stuurgroep wel richtinggevend, gezien de Visie Internationale Werknemers Limburg, gedateerd op 10 december 2020, maar is de concrete vertaling van de visie nog wel een uitdaging op een aantal punten.

De Taskforce ondersteunt de Stuurgroep in concrete activiteiten, zoals de voorbereiding van het congres Kraptekansen, maar is onderhevig aan personele wisselingen waardoor gemeentelijke activiteiten niet breed uitgezet en gemonitord worden.

Voor Noord-Limburg is aan te geven, dat men met een aantal bepalende gemeenten goed bezig is een inhaalslag te maken om te komen tot meer huisvestingsplaatsen. Dat men daarbij ook de integratie en communicatie met de Internationale Werknemer zelf aanpakt is uitzonderlijk en geeft hun betrokkenheid weer. Men is er in goed overleg en spreekt elkaar aan op lusten en lasten. Het bedrijfsleven (zoals bedrijven, huisvesters, uitzendbureaus en bouwonderneming) is nog niet optimaal betrokken en medeverantwoordelijk voor de brede opgave die er is voor Internationale Werknemers.

De aanpak van de gemeenten in Noord-Limburg, waar op diverse beleidsterreinen overleg is over Internationale Werknemers, is wel een goed voorbeeld voor de gemeenten in de regio's Midden- en Zuid-Limburg. Daar komt de onderlinge afstemming, afgezien van de afspraken over bijvoorbeeld flexwonen die binnen de Woondeals gemaakt zijn, over de materie Internationale Werknemers nog niet structureel van de grond. Enige incidentele contacten over en weer vanuit Zuid- en Midden-Limburg, zijn er met Noord-Limburg wel al gelegd om te vernemen hoe men het daar aanpakt.

Voor wat betreft Midden-Limburg lag er begin 2023 een goed voorstel om te komen tot een projectgroep, getrokken door twee wethouders om voorstellen te gaan doen hoe de aanpak van het thema vorm en draagvlak zou krijgen. Gezien de druk op de gemeentelijke ambtelijke organisaties is de projectgroep niet tot stand gekomen. Elke gemeente heeft aangegeven zelf aan de slag te gaan en elkaar wel te informeren in het portefeuillehoudersoverleg Wonen. Dat men daarbij heeft aangegeven ook geen deelnemer meer te gaan sturen naar de Stuurgroep en de Taskforce, is een minpunt. Initiatieven om toch te komen tot een bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging vanuit Midden-Limburg zijn tot op heden niet succesvol gebleken.

In Zuid-Limburg is met de deelname van een wethouder van de gemeente Sittard-Geleen een nieuwe gemeentelijke vertegenwoordiger geworven voor de Stuurgroep. Eerst op 20 september 2023 is er daarvoor een gesprek gepland met de kennisambassadeur om de inhoud van de deelname goed door te nemen. Voor het overige zijn er bestuurlijk contacten met wethouders van Heerlen en Maastricht en is het zaak, dat in die driehoek een aanpak besproken gaat worden voor structurele samenwerking op het thema in Zuid-Limburg. Tot op heden heeft men in Zuid-Limburg het thema Internationale Werknemers te weinig in samenhang als gemeenten met elkaar besproken en is er van brede betrokkenheid uit het bedrijfsleven, volgens gemeenten, nog niet voldoende sprake. Los daarvan is te constateren, dat veel gemeenten in Zuid-Limburg beleid hebben of aan het maken zijn op het thema en is ook duidelijk, dat men elkaar daarbij helpt in het aanreiken van concepten of reeds vastgestelde beleidsstukken.

Aanbevelingen vanuit de kennisambassadeur

- De Stuurgroep nog aanvullen met een wethouder uit de regio Midden-Limburg.
- De Stuurgroep beter positioneren, zowel met een jaarlijks actieplan waar men resultaatgericht aan wil werken, als met een duidelijke communicatiestrategie. Het is daarbij zaak om niet te veel onderwerpen in het jaarplan op te nemen en de monitoring daarvan elke vergadering terug te laten komen.
- De Taskforce is in opzet qua ambtelijke samenstelling goed. De term Taskforce geeft urgentie aan, maar de vraag is of het thema niet structureel om aandacht vraagt. Nadenken over een andere benaming kan dan een optie zijn.

- Gezien de werkdruk van de deelnemers in de Taskforce is het zinvol na te denken over het beter faciliteren ervan. Het individu krijgt nu vanuit de eigen organisatie al dan niet enkele uren om deel te nemen, maar dat is te gering om echt wervend bezig te zijn voor collega's in bedrijven of andere gemeenten. Er kunnen daardoor ook geen harde afspraken over te behalen resultaten gemaakt worden.
- Er zijn veel activiteiten in de provincie Limburg gaande. Er wordt echter een centraal punt gemist waar informatie en expertise opgevraagd kan worden. Collegiaal elkaar helpen gebeurt te incidenteel en is te veel afhankelijk van elkaar toevallig kennen. De provincie is in 2023 inmiddels aan de slag om de cijfers over Internationale Werknemers te gaan actualiseren. Los van het gegeven, dat dat ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid is, is het goed dat de provincie hierin toch het voortouw neemt. Ook zou de provincie de gemeenten kunnen vragen hun actuele beleid in een Limburgse Kennisbank op te laten nemen. Zowel voor gemeenten als voor het bedrijfsleven is dan inzichtelijk waar men mee te maken heeft in elke gemeente. Tot slot zou de provincie halfjaarlijks een vraagstelling aan de gemeente kunnen doen om na te gaan of en welke initiatieven, zoals huisvesting en integratie, er specifiek voor Internationale Werknemers gerealiseerd zijn. Dit is in te vullen met een provinciaal steunpunt dat faciliterend en ondersteunend bezig is, maar niet bepalend. Dat blijft een bevoegdheid van elke gemeente en elk bedrijf.
- Het houden van regionale bijeenkomsten in Noord- Zuid- en Midden-Limburg, waarbij bedrijfsleven en gemeenten elkaar treffen, is elders in het land bewezen als zijnde waardevol. Elkaar informeren en regelmatig zien, houdt het thema actueel en is een drijfveer om eraan te werken. De organisatie opzetten in samenspraak en samenwerking met bedrijfsleven en overheid is voorwaarde voor succes, waarbij kosten en locaties gedeeld worden. Het initiatief kan genomen worden door de Stuurgroep met ondersteuning vanuit de Taskforce.
- Ook in Limburg is het thema nog niet voldoende uitgekristalliseerd waar het gaat om de behoefte aan Internationale Werknemers. Waarom kan een Limburgs bedrijf in de komende jaren niet aan voldoende arbeidspotentieel komen dat al in Nederland woont of werkt en is er nog steeds vraag naar medewerkers uit het buitenland? En is het dan in de zorg, de land- en tuinbouw, het MKB of specifiek in de logistieke sector waar de nood het hoogst is? En is de vraag naar kenniswerkers van een andere orde dan de hiervoor genoemde werknemers? En wat vraagt dit dan voor wat betreft huisvesting

(naast alle andere opgaves die de bevolkingsgroei naar 18.5 miljoen inwoners in ons land met zich meebrengt) en integratie in de Limburgse gemeenschappen? Het verdient aanbeveling, dat deze vragen in de driehoek provincie, bedrijfsleven en gemeenten opgepakt worden. De Stuurgroep kan daar ook leden van Provinciale Staten, de VNG en landelijke Kenniscentra voor uitnodigen, waarbij het resultaat dan een actualisering van de in 2020 vastgestelde visie is.

Helmond, 20 september 2023, [REDACTED]